

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 81. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septemana: joi si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor'a oiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 14/26 Octobre 1865.

Cătra onoratulu publicu alu „Telegr. Rom.“

Prin immultirea datorintieloru oficiose devenindu-mi cu nepotintia redigerea mai departe a acestei foi, vinu prin sru-rile de fatia cu totu respectulu a mi lua adio dela onorati ei cetitori, si a le anuncia, ca numerulu de astadi alu „Telegrafulu Romanu“ este celu din urma, ce ese sub numele meu si sub responsabilitatea mea.

Incātu amu potutu satisfac datorintieloru celoru grele de diuaristu in cei aprópe trei ani, in cari amu portatu redactiunea, voru judeca cu cumpana drepta cei competinti; mie mi remâne acea convictiune mangaitóre, de carea omulu la ori ce reprivire asup'a trecutulu seu are trebuintia: ca acolo, unde nu mi voru fi ajunsu poterile, mi se va computá si vointi'a dreptu fapta. Si cu acésta convictiune rogu pre onoratulu publicu románu, a priimi miculu serviciu, ce nu me retrasei a lu aduce la cerinti'a unoru tempuri si impregiurári estraordinarie, cá unu tributu de buna voia depusu cu fiiesca devotivune pe santuariulu natiunei.

Zacharia Boiu.

Instalatiunea Pré Sántiei Sele Eppulu Caransebesiului Ioann Popasu

se va serbá in 31 Octobre (12 Novembre) a. c. in fiinti'a de fatia si sub conducerea a p. n. plenipotentiatulu c. r. Commissariu Bar. Benko de Boiuk, Generalu Majoru si Brigadieru alu trupeloru de margine, si Prea Sántiei Sele Episcopulu aradanu Procopiu Ivacicovicu, cá Mandatariu Archiepiscopescu.

Pentru cá publiculu cetitoriu sa aiba o icona viia despre festivitaea acést'a de deosebita insemnatate pentru noi Románii gr. or. publicámu programulu acelei festivitáti in tota estinderea lui.

Programulu

festivitátiloru ce au de a se seversí prin Ilustritatea Sea Dlu Generalu-Majoru si Brigadieru alu trupeloru de margine, Bar. Benko de Boiuk ca p. n. plenipotentiatu Commissariu c. r. cu oca-siunea instalatiunei Prea Sántiei Sele Episcopulu gr. or. románu alu diecesei Caransebesiului Ioanne Popasu, serbande in Caransebesiu in 12 Novembre 1865.

1. In a 11 Novembre 1865 st. n. o deputatiune constatóre din vreocátiva protopresbíteri si mai multi delegati se indrépta spre Saculu, spre a salutá pre Ilustr. Sea D. Commissariu c. r. si alaturandu-se Inaltu aceluasi, a lu petrece pâna la Caransebesiu.

2. La marginea Regimentulu primesc pre D. Commissariu c. r. unu D. oficiaru de stabu dela inclitulu Regimentu alu 13 de margine romano-banatianu, dimpreuna cu Antisti'a comunala si vre-o câte-va bauderii; iara pe otarulu cetáti la podulu de feru lu primesc D. Colonelu, Comandantele Regimentulu, de Vilecz insotitu de mai multi DD. oficiari de ai Regimentulu, Preoti, Deputati; dupa unu scurtu cuventu de bineventare petrecu pre Inaltu acelasi sub sunetulu clopoteloru de la ambele biserici gr. orientale si alu tréscurilor asiadate in piatia, pâna la cuartirulu destinatu pentru Inaltu acelasi, unde se afla postata o compania de onóre in parada, cu stégulu si cu capel'a Regimentulu.

3. Instalandulu Episcopu dinpreuna cu clerulu siesi subordonatu, inclitulu Corpu de oficiari alu Comandei militare de aici, oficialii si reprezentantii comunei de aici, primescu pre c. r. D. Commissariu la pásirea din trasura si ilu petrecu pâna la locuinti'a destinata pentru Inaltu acelasi, unde Episcopulu saluta pe D. c. r. Commissariu si dupa complimentarea reciproca D. c. r. Commissariu se retrage in încáperile sele; iara cei de fatia se depártéza

4. Dupa urmat'a sosire a c. r. Commissariu, Mandatoriulu

Archiepiscopescu pré Sánti'a Sea Episcopulu Aradulu Procopiu Ivacicovicu se indrépta la Inaltu acelasi si se consulta cu D. c. r. Commissariu in privinti'a juramentulu i ce are sa depuna Episcopulu instalandu si adeca, déca acél'a e conglásuitoriu cu celu p. in. prescriu.

5. In diu'a instalárei la 8 1/2 óre inainte de amédi merge sub conducerea Protopresbíterulu din Lugosiu Ioann Marcu, o deputatiune la D. c. r. Commissariu, si roga pre Inaltu acelasi pentru punerea in lucrare a actulu instalárei, si ca spre scopulu acést'a, sa binevoiesca a merge la biseric'a catedrala.

6. D. Commissariu c. r. indata se suie in o trasura de gala cu siése, menita pentru Inaltu acelasi, si petrecutu de o compania dela incl. Regimentu alu 13 de margine romano-banatianu, de sunetulu clopoteloru si treascurilor, merge ductulu pe strat'a capitala spre catedrala, inaintea cárei se postéza compani'a si presentéza inaintea Dlu. c. r. Commissariu.

7. Inaintea catedralei forméza preotimea spalire si petrece pre Commissariu in biseric'a; la intrat'a usiei bisericei insa primesc pre D. Commissariu c. r. Episcopulu in pontificale, dimpreuna cu Mandatariulu Archiepiscopescu si cu celalaltu cleru si dupa unu scurtu cuventu de salutare petrece Episcopulu pre c. r. Commissariu la tronulu destinatu pentru Inaltu acelasi.

8. Dupa ce D. Commissariu c. r. au ocupatu tronulu destinatu pentru Inaltu acelasi, iara secretarulu Inaltu aceluasi loculu seu inaintea unei mese mici asiadate deadrépt'a tronulu, Dlu c. r. Commissariu cu capulu acoperitu deschide actulu instalatiunei, demandandu cetirea p. n. diplome despre infiintarea Episcopiei Caransebisiane si a decretulu plenipotentiaru, prin secretariulu seu. Acést'a se intempla apoi si in limb'a romána prin unu interprete destinatu spre acestu sfersitu.

9. Dupa cetire D. c. r. Commissariu rostesc o scurtu cuventare si apoi provóca pre instalandulu Episcopu la depunerea juramentulu.

10. Spre acestu scopu D. Mandatariu Archiepiscopescu conduce pre Episcopulu instalandu pre Amvonu si cetindu chiaru si respicatu formul'a de juramentu, depune instalandulu D. Episcopu in fati'a biserice si presentia c. r. Commissariu juramentulu de credintia; compania postata inaintea bisericei inse da atunci salv'a dintáiu. Originalulu dela juramentulu depusu, scrisu de propri'a mâna si provediutu cu propri'a subscriere a Episcopulu instalandu lu preda acést'a D. c. r. Commissariu.

11. Dupa depunerea juramentulu ia D. Mandatariu Archiepiscopescu diplom'a episcopésca de confirmatiune subsemnata de Maiestatea Sea p. n. si o predá D. Commissariu c. r. carele o dá secretarulu seu spre a o ceti cu voce inalta, apoi se cetesc in traducere fidela in limb'a romána inaintea poporulu adunatu in biseric'a prin interpretele ce afla de a steng'a tronulu iara cu voce inalta, la care oca-siune se da a dóu'a salva.

12. Indata urméza cetirea hartiei archiepiscopesci pentru Episcopulu instalatu si o cuventalare din partea Mandatoriulu archiepiscopescu cátra d. Episcopu si cátra poporu, in urm'a cárei Episcopulu sub demonstratiunile de bucuria a le poporulu se radica de trei ori de preotimea subordinata, cu care oca-siune se da a trei'a salva.

13. D. Commissariu c. r. si Mandatariulu archiepiscopescu conduc pre Eppulu instalatu la tronulu Eppescu, pe care ocupandu-lu primesc omagiulu preotimei. Dupa acést'a indréptéza Eppulu instalatu o cuventare cátra D. Commissariu c. r., Mandatariulu archiepiscopescu, cleru si poporu si dupa finirea cuventárei, candu se da patr'a salva, se incepe S. Liturgia.

14. Ilustrit. D. Commissariu c. r., dupa finirea S. Liturgii, sub carea se dau trei salve, se duce dinpreuna cu D. Eppu instalatu in acelasi modu serbatorescu, in cáre au venit la biseric'a, la resiedinti'a episcopésca, unde acelasi subsemna unu

alu doile exemplaru de jurământulu depus cu observarea, ca jurământulu s'a depus în presentia lui, acestu exemplaru se da apoi îndata Mandatariulu Archiepiscopescu.

15. În fine preda D. Comissariu c. r. unu atestatu scrisu despre seversita instalatiune, pre care-lu primesce Mandatariulu Archiepiscopescu, dupa ce apoi Comissariulu c. r. se întorece la locuinta sa.

16. La două ore dupa amedi se începe prândiulu, la care Episcopulu instalatu petrece pre c. r. Comissariu.

Caransebesiu în Octobru 1865.

Sabiiu 12 Octobru. Suntemu în placuta pusetiune de a aduce la cunoscintia on. publicu unu nou actu de îngrijire parintiésca din partea Escellentiei Sele Archiepiscopului si Metropolitulu nostru P. Andreiu Baronude Siagun'a. Aru fi de prisosu a ne face comentatorii actului ce vremu sa-lu facemu cunoscutu, căci acel'a vorbesce însusi, si asiá nu avemu alta de disu din parte-ne, decâtu de o parte sa compatimimu pre mesii si stamosii nostri, ca nu au potutu fi asiá de norocosi a lasá asemenea suveniri la fiii si stranepotii lor si de alta parte sa ne exprimámu vii'a si sincer'a dorintia ca Ddieu sa tina inca la multi ani pre archipastoresculu Parinte spre bucuria si mangaierea fiiloru si a fiiloru fiiloru sei sufletesci!

Ne luámu asiá dara voia de a publicá dupa unu isvoru autenticu mentiunatul actu în urmatórele :

Esc. Sea Par. Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Br. de Siagun'a impartasesce acestui Consistoriu :

1) cum Maiestatea Sea Monarchulu nostru constitutiunалу Franciscu Iosifu I. au binevoitu a conchiamá diet'a tierci Ardealului la Sabiiu pe 1 Iuliu 1863 pe bas'a reprezentativa a popóreloru ardeleni ; —

2) cum cerculu de alegere a Seliscei au alesu cu unanimitate de deputatulu lor pe Esc. Sea Par. AEppu si Metropolitu ; —

3) cum laudatu Acelasi au áceptatu acea alegere de deputatu, si s'au rugatu de Inaltulu Regimu de a lu dispensá de calitatea de Regalistu la acea dieta ;

4) cum diet'a aceea s'au inceputu la 1 Iuliu 1863, si s'au continuatu la an. 1864, iar acum Mai. Sea o au desfiintiatu, conchiamandu alta dieta la Clusiu pe 19 Novembre a. c. ;

5) cum dietele pe care le au priimitu Esc. Sea cá deputatulu Seliscei, facu 685 f. si nu mai multu, căci din caus'a bolnavirei în an. 1864 au potutu luá parte prea putinu la siédintiele dietali ; si în fine

6) cum Escel. Sea pe alegatorii sei de deputatu dietalu iau afidatu, ca multiamirea s'a pentru astfelu de incredere onorifica o va documentá cu aceea, ca diurnele sale de deputatu le inchina pe sém'a fondului scolariu gr. res. din Selisce, si ca acum este tempulu acel'a, candu apromissiunea acést'a are a pasi în fapta reala, pentrucu Diet'a tierci, pentru care cerculu electoralu din Selisce au alesu siesi de deputatu dietalu pe Esc. Sea, s'au disolvatu în urm'a conchiamárei altei diete la Clusiu. —

Mai departe Esc. Sea se dechiara cátra Consistoriu ; cum diurnele sale dietali la an. 1863 au facutu 455 fl., pe carii în acelasi anu la 20 Octobru iau depus în cas'a de pastrare în Sabiiu sub numele de Fondu scolariu alu Bisericei gr. resarítene din Selisce ; cum diurnele sale dietali la an. 1864 au facutu 230 f. pe carii în acelasi anu la 9 Novembre iau depus în dis'a casa de pastrare spre scopulu mai susu amintitu, si cum asiá dara sum'a apromissa pentru unu fondu scolariu a Bisericei nóstre gr. resar. din Selisce si depusa la cas'a de pastrare în Sabiiu face 685 f. v. a.

Deci pe bas'a acestoru Esc. Sea presentéza Consistoriulu cartea casei de pástrare din Sabiiu, carea cuprinde si asigura fondulu acést'a, si doresce,

a) cá fondulu acést'a scolariu sa remána neatinsu pâna la 9 Novembre 1864, adeca pe o suta de ani ; —

b) cá fondulu acést'a are a remáne la directiunea casei de pestrare din Sabiiu, si numai atunci sa se mute de acolo într'alta casa patriotica de pestrare, deca directiunea casei de pestrare din Sabiiu n'aru vrea sa-lu tina ;

c) cá cartea de elocare a acestui fondu sa se pástredie la Eforia Archidiecesana de relegea nóstra gr. resaríténa sub supraveghierea urmatoriulu Seu legiuitu în scaunulu Archiepiscopiei si Metropoliei nóstre a Romániloru de relegea gr. resaríténa din Ardelu si Ungaria ; —

d) cá sinodulu parohiei nóstre din Selisce are dreptu si indatorire a cere informatiune despre starea acestui alu ei fondu scolariu ;

e) cá la anulu Domnului 1864 în a 9-lea Novembre sa se tina sinodu parohialu la Selisce sub presiedintia si conducerea sucesorelui Esc. Sale în scaunulu Archiepiscopescu si metropolitanu, si cu intrevenirea Protopopulu respectivu, si acolo sa se constatedie sum'a totale a fondului, si dupa poterile

fondului si cerintiele tempului sa se infiintieze si sa se amelioreze starea interna si esterna a scólei.

„Mai departe ca unu amanetu lasu iubitoru miei Selisceni ca la candidarea de professori sa nu se seduca de vre-o partina si partinire, ci sa fia curati la inima, necautandu la loculu nascerei recurintelui, ci la precopsel'a lui. De aceea rogu pe successorulu meu AEppu si Metropolitu, cá sa fia cu tota strictetia la denumirea vre-unui candidat de professoru, căci acést'a imprejurare este cardinale la unu institutu, cá professorii sa fia pe cátu barbati invetiati si maturi, pe atátu si religiosi si iubitori de relegea si natiunea lor. Celelalte otariri pentru prosperarea acestui fondu si a institutulu lasu în mil'a lui Ddieu, si în consciéntioritatea successorului si a fiiloru mei Selisceni. Ddieu cu noi, si cu ei pentru toti tempii!“

Sabiiu. Precum aflámu din diurnele magiare din Clusiu Esc. Sea guvernatoarele au plecatu la Vienn'a în urm'a unei invitári. — Despre bar. Iosic'a se asigura cá a calatoritu la Vienn'a pentru trebi private.

— G. C. are din Pest'a urmatórea corespundintia originala datata din 17 Oct. c. n : „Dela Cancelaria aulica au sositu aici o ordinatiune, în urm'a cárei esecutiunile de contributiune reducu tax'a esecutiunei în comunele dela tiera la 5 xr. de omu ; comunele care nu platescu peste 100 fl. dare anualá suntu libere de esecutiune. Mesur'a acést'a va face impressiunea cea mai buna în poporu, fiindu acést'a lipsitu cu totulu de bani, si de siguru va fi primita cu recunoscintia. Aru mai fi de doritu, ca organele finantiale sa observe strictu normele ce suntu de aplicatu la esecutiune. Ca aru fi la loculu seu o instructiune nóua în privintia acést'a documentéza unu casu, de a cáru adeveru stámu bunu, unu omu adeca capatá eri aici esecutiunea fára de a fi capetatu mai nainte admonitiunea si pentru o restantia cu carea nu elu, ci fiulu seu érá datoriu.“

Bine aru fi candu amu audí ca si cancelaria nóstra aulica au emis ordinatiuni regulátore de scóterea contributiunei se intielege cu privintia la seracia poporului.

Din Oradea-mare 20/10 1865. Románii din Comitatu celu mare alu Bihariei, nu potu remáne ne interesati de spiritulu tempului presinte de evenimintele cele politice ale tierci, care din dí ce merge se desvóltá, în unu modu cam criticu pentru venitoriulu comunu. Románii din acestu Comitatu, precum toti Románii din monarchia, se afla indatorati a se apucá de asiá felu de mijlóce, prin care s'aru recunósce de o partida sanatósa si cópta a Comitatalu acéstui'a — de o natiune fidela cátra Maiestate, patria si originea sea cea stralucita. În astu felu de momente ponderóse, prin conchiamarea dietei tierci — în diu'a a 5-a l. c. s'au adunatu o conferintia însemnata, constatatoria din inteligintia cea adeverata si patriotica romána a Comitatalu Bihoru, spre a se contielege despre tóte acele mesure si pasi, prin cari s'aru radica interesele comune si nationale la pusetiunea apretiuirei tuturor conlocitoriloru din Cotulu amintitu. — Cum s'au desvóltatu nisuintiele nóstre în diu'a susu însemnata si în intielessulu constitutiunei la a cáruia folosire suntemu cu totii chiamati ? se vede din urmatórele :

În 4 l. c. se adunara unu numeru frumosu din totu Bihorulu de inteliginti románi, la ospetaria „Pomulu verde“ cari áceptá cu nerábdare si placere diu'a însemnata, între discursuri modeste petrecendu tempulu pâna cátra mediulu noptiei, de aici se depártara în cea mai buna sperantia, fia-carele la cortelulu seu.

În diu'a desemnata se si infátiesiara la loculu destinatu intru unu numeru fórtu frumosu inteligintia Bihariana, între carea se vedea ici colé si câte unu sumanariu, la 10 ore diminetia atáti'a erau de fatia, cátu nu mai inchapeau în salele consistoriulu gr. orient. — Unde totusi se provóca adunatii de Rss. Protopopu oradanu Simeonu Bic'a cá presiedinte alu adunárei, „voiescu în tóte a se supune, ce pretinde modestia, maturitatea unei natiuni, si însemnata dilei?“ la ce se oferira cu totii.

În urmarea acestei dechiaratiuni a adunatorulu se deschisa adunarea prin presiedintele susu numitu cu o cuventare fórtu potrivita si amesurata giurstariloru presinte, — în care într'altel aduse înainte D. Pres. „de 17 ani de candu suntemu parte sub absolutismu, parte sub provisoriu, acum nise deschide calea constitutiunala prin pré bunulu nostru monarchu“, la ce erupsera adunatii cu „se traiésca“ cátu cugetai ca nu va se mai încete, — deci, continua mai departe sa ne aratámu demni si maturi de ea, — s. c. l. în urma si fini vorbirea cu „Se traiésca bunulu nostru Monarchu cu tóta familia, înaltulu guvern, patria, anteluptáto-rii causei nóstre si frátietatea între popórele colocuitoare.“ Dupa aceste se luá îndata la desbateré punctulu I. alu programulu conferintiei adeca : Salutarea noului Comite supremu, unde er'a indoiéla ca priimi-va pre toti adunatii în corpore seu sa

va alege numai o comisiune Pentru ca se se p^ota câstiga o convingere in privint^a ac^{est}a se si al^{es}a si tramis^{es}a o deputatiune statatoria din 2 membri, Ioane Gozmanu si Parteniu Cosm'a. Nu peste multu se reint^ors^{er}a tramisii cu scirea, imbucur^ore, ca Il. Sea ne va primⁱ pre toti in corpore, dupa am^{ed}i la 4 ore.

Dupa acestea, veni la ordinea dilei alu II punctu, ad^eca reprezentantii la diet'a f^{it}ore.— Mai incolo neincap^endu in sala, dupa convoire comuna esramu sub ceriu in curtea consistoriala, unde se continuara desbaterile mai departe. Se provoc^o adunarea de c^{at}ra pres. ca lasane-vomu la desemnarea cercuriloru, ce fu primita unanimu si se insemnara cercurile urmat^ore locuite de maiorit^{ate}a Rom^{an}iloru : Beiusiulu, Ceic'a, Jinc'a, Crisiulu repede, Margil'a si Ugrea.— Dupa aceea se fac^u intrebare despre candidarea pers^oneloru alegende de reprezentanti aci dara desbater^ea mai multu tempu. D. pres. cu mai multi dintre adunati disera sa se amane desemnarea pers^oneloru pâna la tempulu binevenitu, numai poporulu sa se inf^orme la alegere de ablegatu de c^{at}e unu rom^{an}u adev^{er}atu, demnu si capace, aci se facura mai multe vorbe pro si contr'a, pâna in urma maiorit^{ate}a devinse sase desemne si pers^onele reprezentante la diet'a f^{it}ore, unde se si candidara urmatorii barbati ad^eca: in cerculu Jinchei veterantulu si renumitulu nostru advocatu Emanuilu Gozdu; Crisiului repede, Ioanne Gozmanu; in a Margitei modestulu nostru protojude Tom'a Costinu; in a C^echei publicistulu Aless. Romanu; in a Ugrei tenerulu advocatu Ioanne Fasic, candu fu vorb'a despre cerculu Beiusiului se propusa de inteligint^a cea c^opta si esperta si NB. de maiorit^{ate}a adun^{are}i, Petru Pavelu, uniculu meritatu numai pentru ac^{el}a cercu, si multu suferitoriu pentru binele si inaintarea causei n^ostre rom^{ane}, totusi tinerulu protojude supl. Ioanne Vas neconsiderandu nici voint^a maiorit^{ate}i nici meritulu susu mentionatulu D. se obpune si dechiar^a, ca si elu va pasi de candidatu c^o reprezentante, partinindulu reprezentantele corpului professoralu din Beiusiu, si vreo c^{at}i-va notari comunali. c^lenti ai DSale, si asi^a la Beiusiu avem doi candidati de reprezentanti.

Cu aceste se inchei^a conferint^a prin respectivulu pres. cu cuvintele sa trai^{es}ca Maiestatea Sea Franciscu Iosifu I., bun'a contielegere intre noi si fratii nostri conlocuitori, ce fu petrecuta de „sa trai^{es}ca“ necurm^{ate}.

Pe tempulu defiptu, 4 ore dupa m^{ed}ia-dⁱ inteligint^a se adun^a in 2 locuri destinate dupa placu, o parte ascept^a la comitatulu in frunte cu D. Gozmanu; ceialalta porni dela „Pomulu verde“ avendu in frunte pre Rvrd. D. Protop. Oradanu, c^{at}ra curtea comitatens^a unde convenira la olalta, carea at^{at}'a er^a c^{at}a g^emea curtea Comitatalulu de ea, in tempulu defiptu fu condusa de D. Gozmanu la Ilustr. pentru salutare, unde ei tin^u o vorbire f^orte bine nimerita, la ce resp^unsa Comitele supremu, ca elu va fi tata justu toturor^u locuitoriloru din Comitatalulu siesi incredintiatu f^{ar}a diferire de nationalitate si religiune.

In s^{er}'a dilei acestei inteligint^a carea inca remasese in numera mare se aduna la ospetari^a „Pomulu verde“ la cina nationala, unde de pre fat^a fia-c^{ar}u^a se vedea suridindu bucuria, afl^{an}du-se laolalta asi^a mare numeru de frati de unu s^{an}ge, petrecandu-se intre tiermurii modestiei si a cuviintei.

Aici se aradicara mai multe toast^e, pentru Maiestatea Sea, ambii nostri Archiepiscopi — conducatorii causei n^ostre, ce, fura priimite cu cea mai mare placere; numai uniculu, ce'lu rostⁱ unu D. tineru, t^{ai}etoriu, er^a de natura de a face sentatiune rea in adunatiⁱ inteliginti, inse fu nebagatu in s^ema. I. C.

Spre liniscirea cetitoriloru cu privire la candidarea Dlui Petru Pavelu reproducemu din o corespundintia a „Concordiei“ urmat^orele :

Dela Beiusiu ve potu scrie ca D. Ioann Vasⁱu, cu t^ote ca avea partita insemnata, inse pentru bunulu p^{ac}ii, pentru curmarea imp^{ar}echieriloru escate si pentru a se restabili contielegerea frati^{es}ca intre rom^{ani} au r^en^unciatu in fav^orea Dlui Petru P a I, astfelu fatia cu candidatul^u partitei n^ostre nationali nu e dec^{at}u D. Gerardu V^egh s e o, c^{ar}u^a i^a parlita se pare a fi mica, cu t^ote ca se facu de c^{at}ra unii incerc^{ari} de a induplec^a o parte a inteligintei si a poporului spre a-lu sprijini, dar nu se crede ca aleg^{at}orii rom^{ani} si mai alesu intielegint^a de acolo — care pâna acum trecea de un'a dintr'e cele mai insufletite pentru interesele nationali — si-va uit^a de sine si va sprijini pre unulu carele nici candu n'au sprijinitu caus'a n^ostra nationala nici cu vorb'a nici cu fapt'a. (Intielegint^a rom. din Beiusiu va fi jalus'a de numele ei celu bunu. (Red. „Concordiei.“)

Vienn'a. Dupa „P. Hl.“ s'aru fi chiamatu prin telegrafu aici, Br. Franc. Kemény din Closiu si Consiliarulu de Locotint^a din Agram Iancovicu.— Epircopulu Strossmayer se afla in Vienn'a si e f^orte probabilu ca va fi denumitu de Canc^elariu anlicu pentru Croati^a. Croati nu dorescu nimic'a mai

multu c^o ac^{est}a si Nemtii aru privi cu multumire in mesur'a ac^{est}a o manevra in contr'a influintei celei prea mari a Magiariloru in cercurile cele inalte a le regimului. — „Debatte“ demintiesce o atare combinatiune.

Prag'a. Boemii s'au preg^{at}itu de multu cu o demonstratiune in fav^orea diplomei Octobriane. Scirile cari le primimu din diuare antiboemice spunu, ca cetatea Prag'a au fostu in 20 Octob^{re} trei p^{ar}ti illuminata. Dintre edificiele aristocratiei mai inalte au fostu iluminate, palatele Contelui Czernin, principelui Schwarzenberg si principesei Colloredo.

Varietati si noutatide di.

— Conferintia de d^omne. In Lipsi'a s'a tinutu in 16 Octob^{re} cea d'ant^{ai}u conferintia consultativa de d^omne. Dupa alegerea presidinlui s'a discutat^u, primitu si hotaritu; ca numai d^omnele au votu decisivu, domnii insa numai consultativu. Totdeodata s'a esprimatu insa si dorint^a, c^o atari domni cari aru fi contrari acestei idei de conferintia sa nu se fr^osesca de cercetarea conferintieloru, spre a si manifest^a acolo opus^{ti}unea lor^u.— Scopulu care se vede din siatute aru fi c^o sa se intemeze o reuniune de d^omne cu spiritu respandita in t^ote p^{ar}tile Germaniei, care apoi sa aiba de a inaint^a educatiunea de femei. Cochetarea cu pers^onele principesci se dechiar^a de necuviincios^a. In privint^a lucruriloru femeiesci se pri^{mes}ce o resolutiune, care dechiar^a lucrulu bas'a n^ouei societ^{ati}i, de datori'a si on^orea seculu femeiescu. Conferint^a afla de lipsa indelaturarea toturor^u pedeciloru, cari se opunu lucrulu femeiescu. Spre emanciparea lucrulu femeiescu se recomanda intemeierea de asociatiuni productive, de scole de industria pentru fete, de espositiuni industriale din productele lucrulu femeiescu si de cuartire pentru fete (M^{ad}chenherberge.) —

Lord Palmerston.

In nrulu din urma alu acestei foi amu fostu facutu si noi cunoscutu publiculu nostru, in prospectulu politicu, bolnavirea cea grea a Lordulu Palmerston ministrulu primariu din Angli'a; astadi insa vorbescu t^ote diuariele mari politice despre m^ortea lui, c^o despre unu evenimentu mare politicu.

Pel^{an}ga t^ota angustimea col^oneloru n^ostre ne vomu cerc^a si noi a aret^a prin vre-o cate-va date caus'a acestui sgomotu si a pune pe cetitori in pusetiunea de a judec^a singuri, deca susu numitulu lordu au meritatu din partea lumei politice at^{at}'a atentiune.

Lordulu Palmerston s'a nascutu in 20 Octob^{re} 1784 la Broadlands in comitatulu Hampshire din parinti de o familia vechia. Studiele si le-au facutu la universitatea din Cambridge, dimpreuna cu Byron, Peel si alii cari demultu nu se mai numera intre cei vii.

In viet^a publica lu afl^{am}u pasindu la 1807 c^o reprezentantu alu universitat^{ei} pomenite in parlamentulu Angliei. Deja la 1809 ministru de resbelu au contribuitu f^orte multu la caderea lui Napoleon I. C^o atare, unu ce de totu raru in istoria, au functiunatu pâna la an. 1829. La 1830 iara lu afl^{am}u in consiliulu cor^onei c^o secretariu de statu (ministru) inesterne. Actiunile lui diplomatice suntu de aci inainte mai neintreruptu incoronate de succese, de-si e de multe ori combatutu si dechiaratu de unu caracteru insolidu, trecandu dupe impregiur^{ari} dela un'a la cealalta din cele dou^e partide vechi in Angli'a : Tories si Wigh. Tint'a lui au fostu totdeun'a radicarea intereselor patriei sele. De aceea lu vedemu candu amicu, candu inamiculu unei poteri, dupa cum aceea i se pare^a pericul^osa seu nepericul^osa pentru interesele statulu englezu. In 1846 d. e. se strica cu Franci'a, cu carea dela caderea stelei ei celei mari au fostu mai multu intimu, din cauza ca o tem^ea de legaturi intime cu Spani'a. In 1847 protest^eza contr'a ocup^{ar}ei Cracoviei. Totu atunci sprigine^a revolutiunea in Itali'a si se grabi a recunosce republic'a frances^a; dar pe Ungari'a o lasa in tina. In cestiunea danesa s'a portatu f^orte aspru cu corabilele germane; dar totu atunci sub influint^a lui s'a datu dreptulu celu mai mare de refugiu si de scapare in Angli'a, inc^{at}u mai cu t^ote statele continentale er^a sa se strice. La 1851 au fostu celu d'ant^{ai}u carele au recunoscutu imperialismulu in Franci'a de candu apoi lu vedemu mergendu mai totu m^{an}a in m^{an}a cu discipululu seu Napoleonu III. sub numele cunoscut^etei aliantie apusene. Energi'a, prudenti'a si circumspectiunea lui au dominatu spiritele inlauntru si politic'a in afara, si de aceea se si dice despre densulu ca er^a unu regentu „neincoronatu.“ Ca au fostu iubitu de cea mai mare parte a poporulu englezu, ba chiaru si de contrarii sei, in si afara de t^{er}ra, se vede din t^ota diuaristic^a; diuaristic'a cea engleza au aparutu in doliu.

Acest'a au fostu dara barbatulu Palmerston, carele cu putⁱⁿa intrerumpere au fostu mai 60 de ani ministru in Angli'a.

Continuarea consemnării contribuabililor cu scopu de a procura odorele debuincioase și fundu instructu la nou restaurat'a Episcopia a Caransebesului — tramisa ddo 29 Augustu 1865.

Dela D. Pavelu Maniu Parochu și asses. cons. in Lugosiu 3 f., Petru Stefanovicu cancelistu 5 f., Vincentiu Marcovicu tâlpariu 2 f., Nicolau Babi econ. 2 f., Mianu Stanimirovicu tâlpariu 1 f., Stefanu Ilc'a tâlp. 1 f., George Marianu tâlp. 1 f., Atanasiu Mateiu panduru 1 f., Dimitrie Stoiacovicu ajut. de adv. 1 f., Ioann Visianu econ. 1 f., George Ghin'a invatietoriu 1 f., Sami Deutsch negutiatoriu 1 f., Nic'a Iancu musicantu 50 xr. Atanasiu Dobreiu cismasiu 50 xr. George Munteanu croitoriu 50 xr. Adamu Rosiu cismasiu 50 xr. Nicolae Cliciovanu econ. 50 xr. Mianu Tieranu econ. 50 xr. Pantelemonu Calinescu econ. 50 xr. Dimitrie Pei'a econ. 50 xr., Ioann Labontiu cismasiu 50 xr. Dionisiu Ioanovicu cococariu 20 xr. Elisabet'a Ruji econ. 50 xr. Mari'a Tieranu econ. 30 xr. Dimitrie Iorg'a 50 xr. Nicolae Murariu cismasiu 20 xr. Constantinu Radu econ. 20 xr. Nicolae Petrescu panduru 30 xr. Panaiotu Pescianu econ. 40 xr. Masimu Ignea cismasiu 20 xr. Iosifu Ignea cism. 20 xr. George Luc'a siumariu 10 xr. (toti din Lugosiu). George Iptianu Turnulu-Severinu 1 f. 50 xr. Petru Luc'a econ. Lugosiu 40 xr. Ilia Bistescu econ. 10 xr. Teodoru Danciu econ. 20 xr. Mari'a Jurescu econ. 10 xr. Sofi'a Radu 20 xr. An'a Stanimirovicu economu 20 xr. Ioann Vasiloni econ. 20 xr. Gavriilu Tieranu 10 xr. Ilie Truci econ. 10 xr. Iulian'a Andreiu economu 10 xr. Iacobu Horn econ. 10 xr. Vasile Rosiu econ. 10 xr. Nicolae Cristureanu econ. 10 xr. Ioann Halasu cococariu 20 xr. George Opr'a cismasiu 20 xr. Iosifu Catinu econ. 10 xr. Ecaterin'a Zbaganu economu 10 xr. Petru Pred'a econ. 20 xr. Ioann Vidrutiu olariu 20 xr. Nicolae Lazerescu econ. 30 xr. Iosifu Stanu econ. 40 xr. Ioann Marcus fauru 20 xr. Ios. Cristureanu econ. 20 xr. Ian'a Ignuti'a econ. 20 xr. George Gher'a mur. 20 xr. Mari'a Iorg'a econ. 40 xr. Samsonu Barbulescu econ. 20 xr. Dimitrie Georgieviciu musicantu in Lugosiu 20 xr. Const. Iorg'a econ. 50 xr. Ionasiu Josanu econ. 20 xr. Busuioeu Popovicu cismasiu 20 xr. Frantiu Estri barbieru 20 xr. Ecaterin'a Estri barbiresa 10 xr. Vasilie Nicolescu docinte 1 f. Aless. Lupu econ. 40 xr. Iosifu Dragomiru panduru 10 xr. Ilie Peptenariu pand. 10 xr. Ioann Veciu econ. 40 xr. George Bugariu econ. 1 f. Ecater. Stanu econ. 40 xr. Traila Gherg'a econ. 20 xr. Const. Albu econ. 20 xr. George Mateiu mare econ. 20 xr. George Groz'a murariu 40 xr. Nic. Parvu econ. 40 xr. Nic. Birisu croitoriu 20 xr. Trandafiru Siubariu econ. 50 xr. Ioann Chir'a talpariu 50 xr. Teodoru Vecea panduru 40 xr. George Stalasiu econ. 20 xr. Const. Giur'a cismasiu 40 xr. Dimitrie Biraescu econ. 40 xr. George Braiescu econ. 30 xr. Nic. Andreiu micu econ. 50 xr. Ioann Hentiu econ. 20 xr. Nic. Cadariu econ. 50 xr. Pavelu Istfanescu econ. 40 xr. George Bordusu econ. 10 xr. Ilc'a. Hc'a cismasiu 20 xr. Iosifu Ioanovicu econ. 10 xr. An'a Ursulescu econ. 20 xr. (toti din Lugosiu.) Const. Tom'a inv. in Silh'a 40 xr. Laz. Dorc'a parochu 60 xr. Nic. Barbulescu jude comunalu 50 xr. George Carunariu econ. 20 xr. Dim. Cimponeriu econ. 20 xr. Dim. Checea econ. 10 xr. Nicolae Lazaru econ. 10 xr. Tom'a Suti 10 xr. Const. Suti econ. 10 xr. (toti din Silh'a.) Teodoru Balintu negot. in Cositelu-micu 15 xr. Vincentie Ioticu econ. in Silh'a 10 xr. Nic. Paniovanu 5 xr. Dim. Turcu 10 xr. G. Turcu 8 xr. Nic. Gheti'a 5 xr. Nic. Turcu 10 xr. Eutimiu Hobanu 10 xr. Ioann Neagoe 20 xr. Vasilie Cosiaria 10 xr. Ioann Barbulescu 10 xr. Petru Tincu 10 xr. Nic. Spai'a 20 xr. Const. Jebeoreanu 10 xr. Ioann Lugosianu 10 xr. Dim. Gheti'a 10 xr. Manoilu Receanu 10 xr. (toti economi in Silh'a.) (Va urmá.)

Nr. 46—3 Concursu.

Devenindu vacante statiunile invetiatoresci din comunele gr. orient. titoru de Protopopiatulu II. alu Giojiului de josu :

- Almasiulu mare, cu unu salariu anualu de 100 fl., v. a. quartiru și lemne.
- Balsi'a, cu unu salariu anuale de 100 fl., quartiru și lemne.
- Csibu, cu unu salariu anuale de 100 f. v. a., quartiru și lemne.
- Mad'a, cu unu salariu anuale de 80 f. quartiru și lemne.
- Gioaju, cu unu salariu anuale de 200 f. v. a., quartiru și lemne.
- Homorodu, cu unu salariu anuale de 120 l., 20 ferdele bucate quartiru și lemne.
- Bozesin, cu unu salariu anuale de 80 f. v. a., quartiru și lemne.
- Bulbucu, cu unu salariu anuale de 80 f. v. a., 2.0 ferdele grâu, 20 ferdele cucuruza, quartiru și lemne.
- Curpeni, cu unu salariu anuale de 80 f. v. a., 20 ferdele grâu, 20 ferdele cucuruza, quartiru și lemne.
- Varmag'a, cu unu salariu anuale de 100 f. v. a., quartiru și lemne.

Redactoru respundiatoriu Zacharia Boiu.

La aceste statiuni invetiatoresci se deschide concursu până la 26 Oct. c. v. Doritorii de a se aplicá la aceste, au a-si asterne cererile sele prevediute cu documentele despre des-toinici'a lor, pâna la terminulu prefiptu, pre lãnga care se cere inca ca se seie și cantãrile bisericesci.

Secarãmbu 20 Septembrie 1865.

Sabinu Piso m. p.

Protopopu gr. orient. și Ins. Distr.

Nr. 44—3 Publicare de Concursu.

In urmare si intielessulu conclusulu Adunãrei generale a Assoc. tranne tinute la Abrudu in 28, 29 Aug. a. c. siedinti'a II. p. XXII subscrissulu Comitetu publica prin acest'a concursu pentru urmatorele stipendii scolastice :

1) Patru stipendii de câte 100 fl. v. a. destinate pentru 4 ascultatori de drepturi ori unde in monarchia.

2) Doua stipendii de câte 50 fl. v. a. pentru doi scolari din clasele gimnasiali superiori. Terminulu se defige la acestu Concursu pre 1 Novembre c. n. a. c.

Aspiratorii la susu numitele stipendii, voru avé pâna la defiptulu terminu a-si asterne la Comitetulu Assoc. tranne, petitionile sele prevediute : a) cu atestatu de botezu. b) cu testimoniu scolasticu despre progressulu in studia, cum si despre portarea morale, in nrma c) cu testimoniu demnu de credintia despre lipsirea mijloceloru materiale spre a poté continuá cursulu invetiatoriloru. *)

Din siedinti'a Comitetulu Assoc. tranne romãne tinuta la Sabiu in 30 Octobre 1865.

Nr. 45—3 Publicare de Concursu.

In urmare conclusulu adusu in siedinti'a II. p. XXII a Adunãrei gen. a Assoc. tranne romãne tinute in 28, 29 Augustu c. n. a. c. la Abrudu, Comitetulu Assoc. tranne, publica prin acest'a Concursu la unu stipendiu de 300 fl. v. a., destinatu pentru unu tineru romãnu, carele se va consacrá studioloru tehnice.

Terminulu Concursulu se deschide pre 1 Novembre dupa calendariulu nou a. c.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite pâna la susu numitulu terminu la Comitetulu Assoc. tranne resp. concurse prevediute si instruite cu tôte documentele necesarie si resp, cu testimoniu bunu de maturitate, cum si cu documentu demnu de tóta credinti'a, despre lips'a de mijloce. *)

Din siedinti'a Comitetulu Assoc. tranne romãne tinuta la Sabiu in 3 Octobre c. n. 1865

Nr. 47—2 Concursu.

Devenindu vacante statiunile invetiatoresci din Comunele gr. orientale in Protopopiatulu Cetatei de piatra si a-nume :

- Valeni (Somcutpatacu), impreunate cu unu salariu anuale de 150 fl. v. a. cortelu liberu și 2 stãngini lemne.
- Cãrbunariu, cu unu salariu anuale de 200 fl. v. a. cortelu liberu 2 stãngini lemne, și grãdina de legumi.
- Fenatie, cu unu salariu anuale de 130 fl. v. a.
- Tresti'a cu unu salariu anuale de 105 fl. v. a.
- Letzki'a cu unu salariu anuale de 100 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá vr'un'a din statiunile invetiatoresci, au a se adress'a la subscrissulu pâna in 25 Octobre a. c. s. v. prevediuti cu atestate cuvincioase timbrate si cari sa dovedesca:

- ca suntu Romãni de religiunea gr. resaritena ;
- ca au absolvatu celu putinu 4 clase normale si Cursulu pedagogicu seu clericalu in Institutulu Archidiecesanu la Sabiu,
- ca sciu cantãrile si tipiculu Bisericescu,
- politicesce ca suntu cu portare morala.

Fãuresci, 29 Septembrie 1865.

Gregorie Ciocasiu Prot. gr. or. alu distr. Cetatei de piatra si Insp. scol. distr.

Anunciu bibliograficu.

In tipografi'a archidiecesana in Sabiu se afla sub tipariu

CARTE DE CETERE

PENTRU

Scolele poporale romãne.

de

Zacharia Boiu.

Volumulu 9—10 cole.

Pretulu: nelegata 30 xr., legata bine 40 xr. v. a.

Prenumeratiuni se primescu la autorulu.

*) Celelalte diuarie romãne inca suntu rogata a priimi in colonele sele aceste Concurse.

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.